

ÆÆÆH! ØØØH

Tanskassa moni asia on toisin, lehdet kituvat ja albumit kukoistavat. Tanskaksi käännetään liki kaikki kääntämisen arvoinen uusi sarjakuva, niin eurooppalainen kuin amerikkalainenkin.

TANSKAN sarjakuvamarkkinointia hallitsee neljä albumikustantajaa. Kaupanpäällisiksi kaksi niistä eli *Carlsen* ja *Interpresse* ovat saman firman omistuksessa, *Bonnierin* viestintäkonsernin. Kaksoset julkaisevat vuosittain noin 200 sarjakuva-albumia, Suomesta katsottuna käsittämättömän suuri määrä. Ruotsin takavuosina vielä niin mahtava *Carlsen* julkaisee nykyään vuosittain noin 20 albumia. Tanskan tapauksessa määrä muuttuu myös laaduksi, kustantajien profiili on monipuolinen.

Aikakauslehti *Gutenberghus* on tunnettu lähinnä siitä, että se hallinnoi Disneyn sarjakuvien oikeuksia koko Pohjolassa sekä Itävallassa, Englannissa, Saksan Liittotasavallassa ja Sveitsissä. Sen albumiosasto *Serieförlaget* julkaisee monia albumeita, kuten *Asterix* ja *Blueberry*.

*Bokfabrikken*ia johtaa eris parhaista sarjakuva-asiantuntijoista, **Jens Peder Agger**. Hän oli 70-luvulla *Carlsenin* leivissä. Tämän vuosikymmenen alussa Agger siirtyi vakiintuneen kirjankustantajan *Borgenin* leipiin, jossa hän vastasi sarjakuva-albumeista. Sieltä hän päätyi *Bokfabrikkeniin*.

Bokfabrikkenin sarjakuvavalikoima on kirjava. Laatusarjakuvien joukkoon mahtuu muodikkaampia seksisarjakuviakin. Suomen sarjakuvaseuran sarjakuvafestivaalilavieraillleen **Bo Torstensenin** albumi löytyy myös *Bokfabrikkenin* julkaisuluettelosta.

Albumeja myös saa

Albumien hyvä myynti Tanskassa johtuu siitä, että niitä saa myös käsiinsä. Kioskit ja tupakkakaupat myyvät näytävästi uusimpia albumeita. Lukijat voivat selata niitä ja nähdä sellaista, mikä Suomessa kätkeytyy muutamien alan liikkeiden hyllyihin. Maasta puuttuu Rautakirjan tapainen monopoli, joka pystyy täysin sanelemaan levitysheidot ja omat palkkionsa.

Siksi sarjakuvalehtien levikit ovat usein albumeita selvästi pienemmät. Tanskalainen *Mustanaamio*-lehti on levikiltään seitsemäsosa ruotsalaisesta vastinoostaan, vaikka maassa luetaan huomattavasti enemmän sarjakuviakin. Albumien ollessa esillä ne pystyvät lyömään laadullaan sarjakuvalehdet levikkilipailussa. Tässä suhteessa Tanskan tilanne muistuttaa Ranskaa, lehdet ovat vaikeuksissa, mutta albumit menestyvät.

Sanomalehdet satsaavat myös sarjakuviin. *Ekstra Bladet* julkaisee viikoittain näytävää *Kilroy*-sarjakuvalehteä. *Ilta-Sanomien* sarjakuvalehti on vielä kaukana tästä 12-sivuisesta sarjakuvalehdestä. Liitteessä ilmestyy esimerkiksi **Will Eisnerin** *Spirit*, espanjalainen *Torpedo*, *Prinssi Rohkea* sekä **Prattlin**, **Lauzlerin** ja tanskalaisen **Deleuranin** ja **Miltonin** sarjakuviakin.

Toinen iltapäivälehti *BT* sponsoroit eräiden sarjakuvakustantajien ja -syndikaattien kanssa vuodesta 1986 jaettua *Ping*-palkintoa ansioituneelle sarjakuva-alan ihmiselle. Pronssipystin lisäksi palkintoon kuuluu 25 000 tanskan kruunun shekki. Ensimmäisen *Storm P:n* sarjakuvapingviinistä nimensä saaneen palkinnon sai piirtäjä **Rune T. Kidde**, toisen veteraanipiirtäjä **Jørgen Mogensen**. Viimeksi palkinnon saanut on 83-vuotias **Sonja Rindom**, tanskalaisen *Aku Ank*in kääntäjä 1949–82. Hänen klassinen paikannimensä *Langtbortistan* on muuttunut käsitteeksi, se löytyy nykyään myös tanskalaisesta *Nykysuomen* sanakirjasta *Nydansk ordbok*.

Fanzinet vähissä

Yllättävää kyllä, fanzinerintamalla Tanskassa on hiljaista. Maassa ilmestyi monia vuosia *Kulorte sider*, Sarjainfon tyyppinen fanzine. Lehdessä päädyttyä tiensä loppuun *Interpresse* tuki sitä ja käynnisti mittavan fanzin. Se sisälsi myös kotimaisia sarjakuviakin. Yhdeksän numeron jälkeen kustantamo ei enää ollut halukas rahoittamaan lehteä.

Tanskan talouden kiristysohjelma merkitsee myös säästötoivoitetta kirjastoille. Ne ovat vähentäneet sarjakuvien hankintaa 30 %:lla. Se saattaa aiheuttaa vaikeuksia joidenkin vähälevikkisten albumien julkaisemiselle, ovathan kirjastot olleet uskollisia sarjakuvien ostajia, erityisesti korkealaatuisien.

Hadstenissa Århusin lähellä pyritään käynnistämään sarjakuvapiirtäjien koulutus. Sarjakuvaväki on halunnut kahden vuoden koulutusjakson, opetusministeriö laskee kahden kuukauden riittävän. Koulutuksen alkaminen on epävarmaa.

Per A J Andersonin
tekstistä muokannut HJ

